

Uwaga	Zgłaszający	Komentarz
Pojawia się pytanie czy produkcja rozbudowanych dokumentów POP coś zmieni i pozwoli, aby przeciętny obywatel „przebił się” przez tą tematykę ze zrozumieniem. Należy zastanowić się nad podziałem dokumentu na część dla ekspertów oraz na część dla społeczeństwa, aby szeroki zakres treści w dokumencie był również zrozumiały dla mieszkańców regionu.	Dr Krzysztof Klejnowski - IPIŚ PAN	Poprzedni Program ochrony powietrza obejmował 10 stref. Każda strefa omówiona została w osobnym rozdziale, który zawierał podsumowanie w postaci syntezy działań naprawczych oraz diagnozy problemu jakości powietrza. Być może ten sam schemat zostanie zastosowany w obecnej wersji z tym, że przewiduje się osobny rozdział poświęcony analizie prawnej, ekonomicznej oraz PDK
Trzeba więc lepiej napisać POP, wyraźniej zaakcentować zalecenia dla poszczególnych grup odbiorców treści programu i wskazać w dokumencie, do kogo dana informacja jest adresowana;	Jerzy Ziara - Urząd Marszałkowski Katowice	Uwaga zostanie uwzględniona w Programie
poproszono o wyjaśnienie czy pył PM10 jest przyczyną spadku długości życia – w oparciu o jakie dane Wykonawca przyjął takie stwierdzenie. Wyjaśniono zakres dopracowywanej Ekoproгноzy - mapki stężeń, która jest przygotowywana razem z IMiGW i jest prezentowana w TVP Katowice każdego dnia około godziny 19.00, co umożliwia mieszkańcom województwa na zapoznanie się z prognozowanym na dzień następny stanem jakości powietrza	Pan Szczygiel - WIOŚ	W opracowaniu wskazany zostanie wpływ stanu jakości powietrza na jakość zdrowia mieszkańców. W ramach Planu działań krótkoterminowych uwzględniony zostanie system powiadamiania mieszkańców regionu o stanie jakości powietrza w województwie - ekoproგnoza.
Prezentowane działania (ograniczenie użycia paliw stałych, przeniesienie ruchu, ograniczenie prędkości, ręczne sterowanie ruchem) powinny być zapisane jako inteligentne systemy sterowania ruchem na obszarze miast i aglomeracji – ich kontekst jest szerszy; dzisiejsze samochody są tak projektowane, aby obniżać emisję spalin przy niskiej prędkości, w miastach już są wprowadzone ograniczenia prędkości, a dalsze działania w tym kierunku tylko spowolnią ruch co doprowadzi do nieprawidłowego spalania paliwa w samochodach.	Jan Skowronek - IETU	Działania związane z emisją komunikacyjną zostaną przeanalizowane pod kątem wprowadzania inteligentnych systemów sterowania ruchem, a także innych rozwiązań stosowanych w innych krajach, a wpływających na jakość powietrza
Zwiększyć nacisk na rozwój komunikacji publicznej w regionie	Jerzy Ziara - Urząd Marszałkowski Katowice	w Programie zostaną ujęte systemowe działania zwiększenia udziału komunikacji zbiorowej w regionie

Zaprezentowane przykłady zmian prawnych są ogólnikami, brakuje konkretnego np. „w prawie takim i takim zmienić to i to”. Zaprezentowane rozwiązania z zagranicy należałoby tak analizować aby przystawały do naszej rzeczywistości	Jan Skowronek - IETU	Zaprezentowane przykłady są założeniami do POP do którego opracowania dopiero przystępujemy (od Państwa oczekujemy propozycji jakie jeszcze aspekty prawne powinny być poddane analizie). Przewidywana w POP analiza prawna będzie uwzglęniała propozycje zmian w konkretnych przepisach prawa w odniesieniu do każdego zagadnienia, które zostanie zgłoszone. Działania unijne zostaną przeanalizowane pod kątem możliwości implementacji tych rozwiązań w regionie.	
Cześć prezentowanych rozwiązań dot. PDK nie pasuje do śląskiej rzeczywistości – pochodzą z zupełnie innych stref klimatycznych. Szczególnie nieprzystające są działania dotyczące sterowania ruchem (na Śląsku są zamknięte centra miast dla ruchu). Pewne działania, które możliwe byłyby do realizacji w dużych aglomeracjach takich jak Warszawa na Śląsku mogą okazać się nierealne do przeprowadzenia.	Dr Krzysztof Klejnowski - IPIŚ PAN	Uwaga zostanie uwzględniona przy tworzeniu Planu działań krótkoterminowych a działania dobierane pod względem uwarunkowań lokalnych regionu śląska	
Powinniśmy się skupić na tym jakie jest źródło/źródła występowania zanieczyszczeń powietrza (dr Klejnowski uważa, że 80% zanieczyszczeń powodują źródła lokalne) i na podstawie tych analiz podejmować konkretne działania/zastanowić się czy PDK w ogóle przyniesie efekt. Apele do społeczeństwa o ograniczenie spalania paliw stałych w okresie zimowym nie przyniosą żadnego rezultatu	Dr Krzysztof Klejnowski - IPIŚ PAN	Uwaga zostanie uwzględniona w POP w zakresie analizy udziałów rodzajów źródeł w stężeniach na danym obszarze	PDK będzie obejmował różne działania związane z możliwością wpływania na wielkość emisji w danym okresie. PDK zostanie poddane również analizie prawnej
Ważne jest stworzenie mechanizmu śledzącego przyczyny występowania okresowych spadków jakości powietrza (epizodów wysokich stężeń) na terenie woj. Śląskiego	Dr Krzysztof Klejnowski - IPIŚ PAN	Uwaga zostanie przeanalizowana w POP	
Urząd myśli o stworzeniu systemu monitoringu epizodów wysokich stężeń	Wojciech Głódkowski - Dyrektor Urząd Marszałkowski	Wprowadzenie systemu monitorowania zostanie wspomniane w Programie jako działanie realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	
Podkreślono, że czasem zamiast inteligentnych systemów warto po prostu informować się nawzajem (np. przy remoncie drogi wszystkie ważniejsze instytucje powinny być poinformowane, aby nie było nieporozumień);	Jerzy Ziara - Urząd Marszałkowski Katowice	Uwaga zostaje uwzględniona w Programie	

?

<p>Wiele inicjatyw na Śląsku było dobrowolnych i ta dobrowolność je pogrążyła – brakowało zmian w prawie; ważne jest wyjście w kierunku MŚ, GIOŚ celem zmiany prawa oraz edukacja „przez kieszeń”. Ważne jest aby pokazać w oparciu o aktualne i zmieniające się prawo luki. Istotna jest przede wszystkim eliminacja niskiej emisji, brakuje narzędzi kontroli (opisano sytuację, w której mieszkańcy otrzymują dotację na ekologiczne źródła ciepła, a korzystają ze starych źródeł paląc w nich czymkolwiek). Należy skupić się nie tylko na węglu kamiennym ale także na innych paliwach, gdyż często źle spalana biomasa daje czasem większą emisję;</p>	dr Krystyna Kubica	Zmiany prawne zostaną uwzględnione w analizie prawnej	Uwaga zostanie uwzględniona w POP - analiza wykorzystania paliw, jakie paliwa są wykorzystywane, ich emisyjność, sposób spalania
<p>POP jest prawem miejscowym, często jego zapisów nie da się egzekwować. Urząd uważa, że gdyby pewne zapisy dot. jakości powietrza były zawarte w planach miejscowych sytuacja poprawiłaby się.</p>	Jerzy Ziara - Urząd Marszałkowski Katowice	W analizie prawnej uwzględnione zostanie wpływ na mieszkańców poprzez plany zagospodarowania przestrzennego, jako jedno z działań wspomagających zmiany w systemach ogrzewania.	
<p>Niektóre projektowane regulacje prawne mogą nam zaszkodzić, źródła ciepła od 20 MW w górę będą obciążone kosztami zakupu emisji CO2, będzie to ze szkodą dla zaopatrzenia sieciowego. W poprzednim POP wprowadzono bardzo ogólny i enigmatyczny zapis: ograniczyć użycie najgorszej jakości węgla (muły, przerosty, floty) w sektorze komunalnym. Sektor górniczy sprzeciwił się takiemu zapisowi, ponieważ górnictwo nie będzie miało rynku zbytu na taki rodzaj węgla. Problemem jest spalanie wszystkiego w byle jaki sposób. są spółki, które chcą spalać ten najgorszy sort węgla i myślą o budowie instalacji dedykowanych takiemu rodzajowi paliwa. W efekcie zabierze się z rynku najgorszy sort węgla i tym sposobem nie trafi on do „komunalki”. Dyrektor ma nadzieję, że zmiany w ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminach wyeliminują spalanie odpadów w przydomowych piecach</p>	Jerzy Ziara - Urząd Marszałkowski Katowice	Uwaga zostanie uwzględniona w Programie w kontekście wdrażania uchwalonego Programu	
<p>Umożliwienie różnym podmiotom przetwarzania najgorszej jakości węgla nie wyeliminuje problemu zanieczyszczenia powietrza. Problemem jest zła jakość spalania w kotłach plus emisja komunikacyjna. Należy wyprowadzić węgiel z miast (chodzi o spalanie w celach grzewczych i spalanie w celach przygotowania posiłków) szczególnie z obszarów o zwartej zabudowie. Muł powinien być zakwalifikowany jako odpad i taki odpad powinien być sprzedawany tylko odbiorcom odpadów;</p>	Dr Krzysztof Klejnowski - IPIŚ PAN	Działania naprawcze obejmować będą zarówno urządzenia do spalania paliw jak i rodzaje paliw, dlatego problem złej jakości spalanych paliw zostanie uwzględniony w POP	

POP wdrażają gminy i to z poziomu gminy należy spojrzeć na zapisy POP. W tym momencie nie można oddziaływać na gminy – często mają one inne priorytety. Należy dopracować instrument prawny, który będzie rozliczał gminy z obowiązku realizacji POP. Pytanie to jak zmusić gminy aby zaczęły wydawać środki na ochronę powietrza. Budowanie takiego instrumentu należy do państwa	dr Jerzy Kopyczok	Zmiany prawne zostaną uwzględnione w analizie prawnej
Należy poprawiać prawo by nie tworzyć papierowych dokumentów i kierować uwagi do marszałka, posłów i wyżej. Być może zrobi się POP dedykowany gminom i załączniki, które będą służyć ekspertom. Dobrze byłoby zapisać w POP, że jeśli jest strefa przekroczeń to potrzeba na danym obszarze planu miejscowego – byłoby to narzędzie egzekucji zapisów POP.	Jerzy Ziara - Urząd Marszałkowski Katowice	Uwaga zostanie uwzględniona w POP
Nie można nakazać mieszkańcom ograniczyć ogrzewania w sytuacji, kiedy występują niskie temperatury	Wojciech Głódkowski - Dyrektor Urząd Marszałkowski	Działanie nie zostanie uwzględnione w PDK
Nie należy iść w kierunku zmuszania osób mniej zamożnych do działań, na które ich nie stać; należy współpracować z sektorem górniczym, by zdjąć fizycznie (a nie prawnie, bo ludziom prawo nie przeszkadza) węgiel niskiej jakości z rynku poprzez budowę instalacji do spalania takiego surowca. W tej chwili Urząd uczestniczy w dyskusji, która ma na celu zaliczenie kilku gatunków węgla do odpadów, jednak to, co powinno być nazwane odpadem nie jest nim nazwane – sektor wydobywczy się broni. Można iść w dwóch kierunkach: Śląsk ma najbogatszy WFOŚ w kraju co sprawia, że można proponować pewne rozwiązania; drugim kierunkiem jest wypracowanie odpowiednich narzędzi prawnych	Jerzy Ziara - Urząd Marszałkowski Katowice	Działania te zostaną ujęte w POP
Nie chcemy przekonywać mieszkańców, aby ograniczali palenie węglem przy niskich temperaturach, chodzi raczej o uświadomienie im niebezpieczeństwa	Pan Szczygieł - WIOŚ	Działania edukacyjne i informacyjne są częścią Programu
może warto rozpiścić konkurs na budowę instalacji, jeśli WFOŚ to sfinansuje to może to być sukces;	Dr Krzysztof Klejnowski - IPIŚ PAN	Uwaga zostanie przeanalizowana
rozmowy dotyczące energetyki i spalania toczą się na różnych szczeblach i w różnym zakresie, niedawno rozmawiano nt. emisji rtęci ze spalania węgla, w tej chwili ze spalania węgla nie można w znacznym stopniu obniżyć spalania rtęci, ponieważ zależy to od parametrów kotłów, które były projektowane dawno temu – myśli się o zapisach, aby w dużych źródłach spalania można było spalać tylko węgiel wzbogacony	dr Janina Fudała - IETU	Uwaga zostanie uwzględniona w Programie

Trzeba eliminować z zapisów powoływanie się na BREFy, to daje możliwość ubiegania się o większe limity emisji. Zapis o wydawanie pozwolenia na emisje w oparciu o pomiary może być tym kluczowym zapisem	dr Janina Fudała - IETU	Uwaga zostanie uwzględniona w POP odnośnie źródeł punktowych	
Nie chodzi o to, aby karać mieszkańca, który pali nieodpowiednim paliwem, ale diler, który mu to paliwo, wbrew zakazowi sprzedał. Jednym z działań strategicznych jest eliminacja węgla z miast ale nie obędzie się bez sięgania do kieszeni mieszkańców; trzeba pracować z górnictwem bo energetycy się nie zabiorą za te zmiany;	dr Krystyna Kubica	działania w zakresie kontroli składów opału były wpisane w poprzednim POP, jednak organ nadzorujący nie wykonuje takich kontroli ze względu na brak zasobów. Należy wprowadzić zapisy prawne odnośnie kontroli sytrybutorów paliw stałych i ich jakości, aby można było monitorować dystrybucję paliw stałych.	Uwaga zostanie uwzględniona w POP.
Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie reguluje sytuacji ogródków działkowych – ogródków na Śląsku jest bardzo dużo i pali się w nich wszystko (biomasę, meble itp.), co stanowi poważny procent w zanieczyszczaniu powietrza; nasze prawo powinno być bardziej restrykcyjne	Dr Krzysztof Klejnowski - IPIŚ PAN	Uwaga zostanie przeanalizowana w POP	
Wiele służb nie kontroluje tego, co trzeba (np. inspekcja energetyczna sprawdza czy jest plomba na liczniku a nie jak dobrze jest wykonana instalacja); trzeba służbom patrzeć na ręce	dr Jerzy Kopyczok	Uwaga zostanie przeanalizowana w POP w kontekście działań naprawczych.	
3 lata temu zakończył się pilotażowy projekt dotyczący służb kominiarskich, które chcą współpracować, natomiast nie ma odpowiedniego prawa umożliwiającego im pracę	dr Janina Fudała - IETU	Uwaga zostanie ujęta w analizie prawnej. Zostaną wskazane rozwiązania prawne umożliwiające pracę kominiarzom	
aktualnie nie ma standardów co do jakości paliwa, to producent podaje te informacje, standardy powinny być zapisane w prawie miejscowym przez władze a nie przez producentów. Oprócz prawa lokalnego powinno być ustanowione prawo krajowe, tak jak u naszych zachodnich sąsiadów; powtórzono stwierdzenie, że należy eliminować węgiel z miast; nie sprawdzi się to w przypadku małych miejscowości, co jest podyktowane względami ekonomicznymi	dr Krystyna Kubica	Uwaga zostanie uwzględniona w POP, zarówno w analizie prawnej jak i działaniach systemowych	
Jest pomysł na stworzenie wojewódzkiej bazy źródeł rozproszonych	Jerzy Ziara - Urząd Marszałkowski Katowice	Uwaga zostanie dodana do działań systemowych w POP	
W Polsce nie istnieje żaden system ochrony powietrza, nie ma żadnej sensownej strategii, nie ma ogólnych regulacji i struktury od poziomu krajowego do poziomu lokalnego. Powietrza nie widać w strategiach. Wyzwaniem może być poradzenie sobie z benzo(a)pirenem. Brak zachęty ze strony fiskalnej, w przypadku instalacji spalania nie ma, jak np. w przypadku samochodów, obowiązkowych przeglądów	Dr Krzysztof Klejnowski - IPIŚ PAN	Uwzględnienie w strategiach rozwoju i innych kluczowych dokumentach kraju i województwa zostanie wskazane w Programie. Działanie związane z koniecznością wykonywania okresowych przeglądów nie tylko instalacji komina, ale również urządzenia grzewczego zostanie zapisane w działaniach systemowych w POP	

systematyzowanie prawa „od góry” już się zaczęło: 2 tygodnie temu MŚ wysłało zapytanie ofertowe w sprawie opracowania krajowego programu ograniczenia niskiej emisji, środków za dużych na to zadanie nie ma, w tej chwili będą przygotowanie założenia do programu a następnie w oparciu o nie zostanie uruchomiony krajowy program redukcji emisji niskiej, który obejmie poszczególne regiony	dr Janina Fudała - IETU	Zostanie zapisane w działaniach systemowych
Dyrektor wspomniał o karach, które nakładane byłyby na marszałków za niewykonanie POP; chcemy sięgać po rozwiązania z zachodu (chcemy pokazać politykom, że pewne rozwiązania z zagranicy można z dobrym skutkiem wdrożyć u nas, nie ma potrzeby wyważać otwartych drzwi, skoro rozwiązania są dostępne); chcemy się również spotkać z energetykami w sprawie POP (w Polsce jest dobra infrastruktura zaopatrzenia w ciepło, ale nie jest w całości wykorzystana)	Jerzy Ziora - Urząd Marszałkowski Katowice	Analiza działań unijnych zostanie wskazana w Programie
dobrze by było przeanalizować programy ochrony powietrza z Czech, Słowacji, Łotwy – podobna struktura emisji i podobny poziom życia; trzeba się skupić na działaniach długoterminowych i krótkoterminowych dotyczących emisji powierzchniowej, inne rodzaje emisji nie są tak znaczące	dr Leszek Ośródka - IMGW	POP dla Czech jest analizowany, tak jak i przepisy czeskie w zakresie ochrony powietrza. Uwzględnione zostaną również POP z pozostałych krajów.
Należy podejść precyzyjnie do wskazania tzw. „hot spotów”, nie można doprowadzić do tego, aby sytuacja przedsiębiorców była taka, że nie będą mogli przez zapisy w POP prowadzić swojej działalności gospodarczej. może zadziałać efekt domina, co spowoduje, że restrykcyjne gospodarczo zapisy zniechęcą przedsiębiorców do prowadzenia działalności na Śląsku. Stworzenie tak dużych stref bez zapisania, że kompensacja dotyczy tylko określonych obszarów „hot spotów” doprowadzi do tego, że Śląsk może znaleźć się w bardzo trudnej sytuacji gospodarczej, jeśli chodzi o inwestowanie. Kompensacji nie ma z kim na terenie woj. Śląskiego wykonać; w obszarach gdzie są POP mechanizm kompensacji powinien być zawarty w POP, a nie wynikać z ustaw.	Dr Krzysztof Klejnowski - IPIŚ PAN	W POP dla stref częstochowsko-lublinieckiej i gliwicko-mikołowskiej zostaną wskazane hot spoty czyli obszary o ponadnormatywnych stężeniach. Zapisy odnośnie kompensacji emisji będą dotyczyły jedynie obszaru hot spotów. Mechanizm kompensacji zostanie również uwzględniony przy działaniach systemowych dla województwa.
przy podejmowaniu działań naprawczych będziemy bazować na analizie ekonomicznej, nie będziemy skupiać się raczej na ograniczaniu emisji liniowej, bo nakłady na jej ograniczanie są zbyt wysokie; będziemy brać pod uwagę typowe błędy popełniane w PO	Wojciech Głódkowski - Dyrektor Urząd Marszałkowski	Wyniki zostaną przedstawione w Programie po analizie ekonomicznej.